

Nr.253/C2/530/III-5/2016

CONCLUZII

formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în cauza nr.814/1/2016/HP/P a Înaltei Curți de Casație și Justiție având ca obiect rezolvarea de principiu a următoarei chestiuni de drept:

”Dacă elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburarea ordinii și liniștii publice prevăzută de art.371 din Codul penal, trebuie îndreptat împotriva mai multor persoane și dacă în situația în care acțiunea descrisă a vizat o singură persoană operează dezincriminarea conform art.4 din Codul penal”.

În urma analizei de admisibilitate a sesizării, efectuate în temeiul art.475 din Codul de procedură penală, rezultă că instanța care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție este Curtea de Apel Timișoara - Secția penală, investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, cauza se află în cursul judecății, problema de drept a cărei dezlegare se solicită nu a mai fost supusă examenului instanței supreme, nestatuându-se asupra ei printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar de lămurirea respectivei chestiuni de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată.

În consecință, se constată îndeplinirea condițiilor formale de admisibilitate a sesizării.

I. Situația juridică premisă care a generat necesitatea rezolvării chestiunii de drept

Dosarul în care s-a solicitat rezolvarea chestiunii de drept are ca obiect apelul declarat de inculpatul R.L.C. împotriva sentinței penale nr.2808 din 17 noiembrie 2015, pronunțată de Judecătoria Timișoara - Secția penală, în dosarul nr.5287/290/2013.

Prin hotărârea menționată, instanța de fond (în condițiile în care inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice prevăzută de art.321 alin.1 din Codul penal din 1969, cu aplicarea art.37 alin.1 lit.b din același cod), în baza art.371 din Codul penal, cu aplicarea art.41 alin.1 și art.5 din același cod, în condițiile art.43 alin.5 din Codul penal, a dispus condamnarea inculpatului la o pedeapsă de 1 an închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de tulburarea ordinii și liniștii publice, cu executare în regim de detenție.

Prin actul de sesizare a instanței, s-a reținut că, în data de 29 martie 2013, în jurul orelor 19⁵³, în incinta sălii de sport – SC.”SUPERFIT” S.R.L., situată în municipiul Reșița, bulevardul A. I. Cuza, nr.53, în prezența mai multor persoane (angajați și clienți ai sălii de sport), inculpatul l-a acostat pe numitul M.A.A. și fără nici un motiv i-a aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele și i-a adresat acestuia cuvinte și expresii jignitoare, precum și amenințări, de natură să provoace indignarea și revolta persoanelor existente în spațiul respectiv, manifestări de violență prin care s-a adus atingere bunelor moravuri, s-a produs scandal public și s-a tulburat ordinea și liniștea publică.

În cursul judecării apelului, la solicitarea apărătorului inculpatului, instanța de control judiciar a considerat necesară lămurirea următoarei probleme de drept: *dacă elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburarea ordinii și liniștii publice prevăzută de art.371 din Codul penal, trebuie îndreptat împotriva mai multor persoane și dacă în situația în care acțiunea descrisă a vizat o singură persoană operează dezincriminarea conform art.4 din același cod.*

II. Dispoziții legale supuse interpretării

1. Art.371 din Codul penal. Tulburarea ordinii și liniștii publice¹

Fapta persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității

¹ Reglementarea anterioară: art.321 din Codul penal din 1969;

persoanelor, tulbură ordinea și liniștea publică se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

2. Art.375 din Codul penal. Ultrajul contra bunelor moravuri²

Fapta persoanei care, în public, expune sau distribuie fără drept imagini ce prezintă explicit o activitate sexuală, alta decât cea la care se referă art.374, ori săvârșește acte de exhibiționism sau alte acte sexuale explicite se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă³.

3. Art.321 din Codul penal anterior. Ultrajul contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice

(1) Fapta persoanei care, în public, săvârșește acte sau gesturi, proferează cuvinte ori expresii, sau se dedă la orice alte manifestări prin care se aduce atingere bunelor moravuri sau se produce scandal public ori se tulbură, în alt mod, liniștea publică, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Dacă prin fapta prevăzută în alin.(1) s-au tulburat grav liniștea și ordinea publică, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

III. Opinia completului de judecată asupra problemei de drept

Instanța care sesizează stabilește că potrivit noului Cod penal activitatea materială circumscrisă laturii obiective a infracțiunii a fost defalcată prin incriminarea distinctă cu denumire marginală proprie în două infracțiuni de sine stătătoare, respectiv „tulburarea ordinii și liniștii publice” reglementată de art.371 din Codul penal și „ultrajul contra bunelor moravuri” prevăzută de art.375 din același cod, în speță fiind aplicabil art.371 din Codul penal, care face parte din titlul VIII – Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială, capitolul I – Infracțiuni contra ordinii și liniștii publice. Totodată, se precizează că infracțiunea de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice reglementată de art.321 din Codul penal anterior, făcea parte din același capitol al infracțiunilor care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială.

Pe de altă parte, completul de judecată arată că incriminarea infracțiunii prevăzută de art.371 din Codul penal dă expresie preocupării legiuitorului pentru asigurarea unui climat de conviețuire pașnică și demnă,

². Reglementarea anterioară: art.201 alin.1, art.321 și art.325 din Codul penal din 1969.

³. Art.374 din Codul penal – pornografia infantilă.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PRIM ADJUNCT PROCUROR GENERAL

întemeiat pe respect și considerație reciprocă între membrii colectivității, obiectul juridic special constituindu-l relațiile sociale de conviețuire a căror existență și dezvoltare sunt condiționate de respectarea bunelor moravuri în relațiile interumane și a liniștii publice. Se menționează, că în literatura juridică de specialitate (Alexandru Boroi – Drept penal, parte specială, Ediția a II-a, Editura C.H. Beck, București, 2014, p.686) s-a considerat că subiectul pasiv al infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice este statul ca subiect pasiv principal sau persoanele ale căror sentimente morale au fost ultragiate sau cărora li s-a adus atingere prin scandal public provocat, ca subiect pasiv secundar. Astfel, se conchide, că dacă sub imperiul vechii legi nu era precizat dacă actele sau gesturile ori expresiile sau orice altă manifestare prin care se aducea atingere bunelor moravuri ori se tulbura liniștea și ordinea publică trebuie comise împotriva uneia sau mai multor persoane ori bunuri, sub imperiul noului Cod penal legiuitorul a stabilit că fapta persoanei comisă în public prin violență trebuie îndreptată „împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave asupra demnității persoanelor”, urmarea imediată constând în crearea unei stări de pericol pentru relațiile de conviețuire socială ca urmare a săvârșirii acțiunii incriminate. De asemenea, modalitățile normative ale infracțiunii sunt reflectate în modurile în care poate fi realizat elementul material al infracțiunii: violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor.

Interpretând gramatical conținutul normei de incriminare a infracțiunii prevăzută de art.371 din Codul penal, completul de judecată apreciază că pluralul folosit de legiuitor conduce la concluzia întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii doar în situația în care acțiunea incriminatoare este îndreptată împotriva mai multor persoane, pluralitatea pasivă fiind necesară pentru existența infracțiunii. Se precizează, că aceasta a fost și interpretarea dată art.321 din Codul penal anterior de către instanțele naționale, prin decizia penală nr.627/1984 a Tribunalului Hunedoara publicată în Revista Română de Drept nr.5/1985, statuându-se că atunci când manifestările lipsite de respect sunt adresate unei singure persoane în urma unui conflict personal nu există această infracțiune.

Instanța care sesizează concluzionează că voința legiuitorului se impune a fi interpretată în sensul protejării obiectului juridic special în situația în care activitatea materială incriminată de prevederile art.371 din Codul penal aduce atingere unor valori sociale diferite decât cele care ocrotesc obiectul juridic special al infracțiunilor de lovire sau alte violențe prevăzută de art.193 din Codul penal ori amenințarea prevăzută de art.206 din același cod, astfel încât pluralitatea de

subiecți pasivi împotriva cărora să fie îndreptată acțiunea circumscrisă elementului material al laturii obiective a infracțiunii prevăzută de art.371 din Codul penal este necesară. Se mai susține că această interpretare se impune cu atât mai mult cu cât persoana agresată fizic sau verbal este ocrotită de legea penală prin titlul I – Infracțiuni contra persoanei, capitolul II – Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății persoanei.

IV. Considerații privind chestiunea de drept supusă dezlegării

Potrivit textului de incriminare, elementul material al infracțiunii îl reprezintă fapta unei persoane, săvârșită în public.

Noțiunea generică de faptă este circumscrisă exclusiv modalităților normative precizate în normă, respectiv violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor, amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor.

Actele de violență pot fi îndreptate împotriva persoanelor (violență: fizică – loviri sau orice acte de violență cu caracteristici proprii infracțiunilor de lovire sau alte violențe prevăzută de art.193 din Codul penal, respectiv vătămare corporală prevăzută de art.194 din același cod; verbală – manifestările agresive verbale care nu intră în ansamblul amenințărilor sau faptelor de lezare a demnității persoanei) sau bunurilor (violență, exclusiv fizică).

Amenințările sunt definite în art.206 din Codul penal, și anume o faptă prin care i se face cunoscut unei persoane că urmează să se comită o infracțiune sau o faptă păgubitoare ce va fi îndreptată împotriva sa ori a altei persoane, dacă este de natură să îi producă o stare de temere.

Atingerile grave aduse demnității persoanelor reprezintă acțiuni cu caracter ofensator care pot vătăma sentimentul de prețuire pe care o persoană îl are față de ea însăși sau considerația, aprecierea de care aceasta se bucură în societate.

Elementului material propriu-zis – fapta persoanei, astfel cum este circumstanțiată prin modalitățile normative precizate - îi este atașată cerința esențială a săvârșirii în public (conform art.184 din Codul penal).

Totodată, tipicitatea obiectivă a cauzei impune ca săvârșirea acțiunii ce constituie element material să aibă ca urmare imediată tulburarea ordinii și liniștii publice. Această urmare este de esență infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice și, totodată, elementul pe baza căruia, în ipoteza faptelor de violență, amenințare, împotriva persoanelor, comise în public, se stabilește încadrarea juridică într-un concurs ideal de infracțiuni între infracțiunea de

tulburare a ordinii și liniștii publice și infracțiunea de violență ori amenințare sau numai acestea din urmă.

În consecință, existența infracțiunii prevăzute de art.371 din Codul penal nu depinde de numărul persoanelor vizate de modalitățile normative de realizare a elementului material, ci de producerea efectivă a urmării precizate. Astfel, infracțiunea prevăzută de art.371 din Codul penal poate exista și atunci când elementul material al acesteia vizează o singură persoană dacă s-a produs urmarea imediată specifică, după cum poate să nu existe dacă, deși elementul material vizează mai multe persoane, nu s-a produs tulburarea ordinii și liniștii publice.

De altfel, chestiunea de drept ce face obiectul prezentei dezlegări nu este nouă, fiind tratată și în doctrina și jurisprudența anterioară⁴, decizându-se în sensul anterior menționat.

Pe de altă parte, utilizarea de către legiuitor a noțiunii de persoane, respectiv folosirea formei de plural nu are semnificația neîntrunirii tipicității infracțiunii prevăzute de art.371 din Codul penal în ipoteza în care acțiunea ce constituie elementul material vizează o singură persoană.

Folosirea pluralului nu înseamnă că nu implică singularul. Pluralul exclude singularul sau invers atunci când sunt reglementate separat sau atunci când legea folosește o formulă cantitativă de excludere⁵, ceea ce nu este cazul în ceea ce privește infracțiunea prevăzută de art.371 din Codul penal.

În contextul acestor argumente considerăm că subzistă infracțiunea de tulburarea ordinii și liniștii publice prevăzută de art.371 din Codul penal, atât în cazul în care violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității au fost comise împotriva mai multor persoane, cât și atunci când acestea au fost comise împotriva unei singure persoane, cu condiția producerii rezultatului specific acestei infracțiuni, anume atingerea adusă ordinii și liniștii publice, nefiind incidente dispozițiile privind dezincriminarea.

⁴ T.Vasilie și colaboratorii, Codul penal. Partea specială, vol.II, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977, pag.443.

Tribunalul Suprem, Colegiul penal, decizia nr.3180/1958, Legalitatea populară nr.6/1959, pag.42;

Tribunalul județean Brașov, decizia penală nr.53/1972, RRD nr.10/1972, pag.169;

Tribunalul județean Covasna, decizia penală nr.104/1971, RRD nr.9/1971, pag.168;

Tribunalul regional Argeș, Colegiul penal, decizia nr.1897/1967, RRD nr.10/1967, pag.157.

⁵ Vintilă Dongoroz, *Drept penal (reeditarea ediției din 1939)*, Asociația Română de Științe Penale, București, 2000, pag.85.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PRIM ADJUNCT PROCUROR GENERAL

Pentru aceste motive,
În temeiul art.475 – art.477 din Codul de procedură penală

Vă solicităm

Pronunțarea unei decizii prin care să admiteți sesizarea, chestiunea de drept supusă dezlegării urmând să primească rezolvarea propusă.

PRIM ADJUNCT AL PROCURORULUI GENERAL*,
Dimitrie Bogdan LICU

*[^] În condițiile vacanței funcției de Procuror General, potrivit dispozițiilor art.15 alin.4 din Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, aprobat prin Ordinul nr.2632/C/2014 din 30 iulie 2014 al Ministrului Justiției, modificat prin Ordinul nr.1650/C/2015 din 18 mai 2015 al Ministrului Justiției (Monitorul Oficial nr.367 din 27 mai 2015).